

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.).
Nyilvántartási czikkok sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e l . hetenkint háromszor, a. m. kedden, csütörtökön és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgöny.

Feladott Pesten sept. 25-én este 10 ó. 5 p

Érkezett Kolozsvárra sept. 25-én este 11 ó. — p.

A zágrábi tartománygyűlés a Magyarországgal eszközendő ki-egyezkedést tárgyzó küldöttségi munkálatot tegnap, részletes vita nélkül, en bloc elfogadta. Este általános kivilágítás.

Az 1868. és 69-ki költségvetés.

II.

(S.) Alkalmazzuk már most a takarékoság okserü módozatairól elvileg elmondottakat az erdélyi politikai kormányzat költségére, melyek az állandó pénzügyi bizottság jelentésének VIII. B. pontja alatt fordulnak elő.

Lapunkban ismételve elmondott már, hogy az erdélyi kir. főkörmányszék, mint ilyen, mielőbb feloszlataandó. E részben tehát, miután úgy vagyunk értesülve, hogy ez mielőbb meg fog történni, a kérdés közkörmányszati, politikai oldalát illetőleg meg vagyunk nyugodva.

A mi ez intézkedés gyakorlati keresztülvitelét t. i. a kormányzók feloszlataának, és ennek helyébe, egy, az átalakulás tartamára szervezendő ideiglenes kir. bizottság felállításának részleteit, névszerint ez utóbbi hatáskörének és teendőinek körvonalozását illeti, jövő alkalommal mondandjuk el igénytelen nézetünket, most csak a kormányzati költségkeire illetőleg azon arányra nézve kívánunk egyetmást megjegyezni, mely a tettkiadások, vagy is az ezek által fenntartott munkaerő és a feldolgozandók halmaza között fennforog.

A bizottsági jelentés említett VIII. B. pontja szerint Erdély kormányzata jelenleg kerekaszámban 119,000 forintba kerül. Tekintve azt, hogy ezen kormányzat t. i. a gubernium 1864-ben, tehát a provisorium utolsó évében 174,390 forintba került, a fennebbi kisebb összeg mindenesetre figyelemreméltó, örvendetes haladásnak tűnik fel,

De ha fontolóra vesszük, hogy e rovat csökkenése inkább csak a kormányzók személyzetének, részint a miniszteriumhoz, részint más hivatalos testületekhez történt áthelyezések által eszközölt folytonos apadásból ered, azt még sem sorolhatjuk a megtakarítások sorába.

Nem főleg azért: mert ha a kormányzók személyzete, s ezzel együtt a költség is, itt helyt, csökkent; az is bizonyos: hogy a munkaerő épp oly arányban apadt, míg másfelől a teendők tömege, az elintézendő ügydarabok, száma a régi maradt.

Már pedig ez csakugyan mindaddig, míg az erdélyi részek kormányzata a miniszteriumba teljesen beolvastva nem leendő, nem tekinthető a közigazgatásra nézve nyereségnek, mivel a czélszerű működéshez okvetlen megkívánható erőösszeg nem növekedett abban az arányban ott a belügyminiszterium erdélyi osztályánál, a minőben itt a kormányzók naponta apad.

Csökkenti e felett a munkásság belterjét és hatályát itt és ott egyaránt az is, hogy ugyanazon tárgy mindkét testület: az erdélyi kormányzók és a belügyminiszterium erdélyi osztályának retortáján át kell hogy menjen, holott amaz folytonosan foly, im ez pedig még nincs teljes erővel felszerelve; előbbi ugyanis ma holnap a tárgyak előkészítésére, utóbbi a felterjesztett anyag feldolgozására nem bíránd elegendő képességgel.

E körülményre figyelmeztetjük a tisztelt állandó pénzügyi bizottságot, egyuttal kiemelve: hogy az e tekintetben fenforog magasb közkörmányszati tekintetek sokkal

fontosabbak, mint bármely, egyébiránt mindig örvendetes megtakarítás.

Mindaddig, míg az erdélyi részek a miniszteriumban teljesen kielégítőleg képviselve nem lesznek, s az állítólag czélba vett ideigl. királyi biztosság hatásköre és teendői szabatosan körvonalozva nem lesznek, úgy, hogy az átalakulás nehéz és rögös útján a közvetítő, asszimiláló szerepet sikerrel kezelhesse, — mindaddig ismétljük: az erdélyi ügyek zsinorszerű pontos haladása biztosítva nincs,

A N.-Szebenben székelő tartományi biztosságra előirányzott 13,000 frtból szintén tetemes összeg törlesse hozatott javaslatba, mely által a nevezett összeg 7000 frtra szállt alá.

Az ebbeli ajánlatot teljesen indokoltak találjuk, de nem érthetünk egyet abban, hogy a megszüntetett tartományi biztosság még fenn levő tisztviselői a földtehermentesítési alapigazgatósághoz alkalmaztassanak.

A földtehermentesítési alapigazgatóságnak, hogy felhalmozott teendőit kellő pontossággal és gyorsasággal végezhesse, bizonyára személy szaporítása van szüksége, de olyanra, mely valódi, és nem csak névleges, számszerinti szaporítás legyen.

A feloszlott tartományi biztosság még fennlevő tagjai igen szorgalmas, jó, szóval használható hivatalnokok lehetnek, de aligha bírnak azon ismeretekkel, melyek a földtehermentesítési alapigazgatóságnál szükségesek.

Sőt kézzel fogható kár és hátramaradás hárulna a közszolgálatra, ha a tartományi biztossági személyzetnek a katonai ujoneozás, fuvarozás, elszállásolás és élelmezés körül szerzett sok évi tapasztalatai, szakismerete, s az e szakmába tartozó erdélyi helyi viszonyok részletes tudomása, mely a honvédelmi miniszteriumnál hasznosítható volna, a f. t. m. alapigazgatóságnál alkalmazás által úgy szólva véka alá rejtetnék, vagy végkép eltemetnének.

Általában a f. t. m. alapigazgatóság költségeit nem apasztatni, hanem az ügy érdekében, hogy t. i. a földtehermentesítési munkálát a felek és állam javára mihamarabb befejeztethessék, a szükséghez képest inkább növelni kívánjuk.

Még valami a szamosvölgyi vasútról.

A „Hon“ 207-ik számában r. l. Dézsről egy füst alatt megtámadja e lapok szerkesztőségét és engem a „Kol. Közlöny“ 99-dik számában megjelent a szamosvölgyi vasúttal tárgyzó cikkért, hivatkozik a nagy Széchenyire vádol kolozsvári szemponttal stb.

Feleletem a következő:

Olvasa el r. l. úr a nagy Széchenyi munkáját „Javaslat a magyar közlekedési ügy rendezéséről“, tekintse meg annak térképét, és azt találja, hogy gr. Széchenyi István szamosvölgyi vasútterve nem Somkút-Dézsnek, de Zsibó-Zsombor-Kolozsvárnak volt irányozva, és megtanulhatja egyuttal, hogy egy hivatkozott tekintély munkáját jó lesz előbb elolvasni.

Engem, ki Kolozsvár- vagy környékbeli lakos vagy birtokos nem vagyok a kolozsvári szemponttal is vádol, — olvassa és kövesse saját mondatát r. l. úr, „hogy egy pályát nem helyi, hanem a közérdek szempontjából kell megítélni, ne zavarja össze saját helyi érdekű nézeteit a közérdekkel, eként bírálja meg cikkemet, mit fog találni?”

En itéltem meg általános közérdek szempontjából a szamosvölgyi pálya tervezetét, kimutatván azt, hogy az sem czélirányos, sem jövedelmező vállalat nem lehet a tervezeti szerkezetében, mint paralell pálya egy másik — államköltségen épített és kamatbiztosított — pályával lép hátrányos versenyre és így feleslegesen terheli a közvagyonot saját kamatbiztosításával, — kimutattam azt is, hogy e pálya, ha a közgazdaságra előnyös ható és jövedelmező akar lenni, mely irányt kell hogy vegyen, mely irány egyszerűs mind a nagy Széchenyié.

Ezzel ellenben r. l. úr azt igyekszik elhitetni, hogy tervezett vonala a szamosvölgyi pályának sem a várad-kolozsvárnak, sem az északi vasútnak nem lenne versenytársa, — elemezzük állítás alaposságát:

Első cikkemben azt mondtam, hogy a kolozsvár-dézs-beszterce-szucsavai vonal kell hogy ki-

egészítse a n.-várad-kolozsvárit, mely a n.-várad-fümei és a pest-n.-várad vonalokhoz átmérési (diagonal) irányánál fogva valóban hivatva lesz világpálya lenni. De hát ezzel szemben a debreczen-szatmár-dézi mi egyéb, mint paralell? és a paralell, a mi kevésbé iparos és forgalmi vidéktől, kintün mi egyéb, mint versenytárs? Vagy ha eltekintünk is a Pest felőli összeköttetéstől és vesszük a kassa-dézs-besztercei összeköttetést Szucsava felé nem paralell lenne-e ez, és nem versenytárs-e a sziget-szucsavai iránynyal; mert komoly állításnak nem vehettem azt, hogy egyfelől a máramrosi, másfelől a dézsaknai sóbányák két hegyi vonal befektetett tőkét szállítással kamatoztatni képesek legyenek? Ha pedig nem ezen vonalokali versenyzés, de az Észak és Dél közötti összeköttetés lenne czélja, mire akkor a nagy-somkút-dézi óriási kitérés? Bizony ez van helyi érdekből tisztelt r. l. úr!

Azt mondja r. l. úr továbbá, hogy azon rövidebb és egyenes összeköttetés Szatmár és Kolozsvár között, melyet én most, de már majdnem negyedszázaddal ezelőtt a nagy Széchenyi ajánlott technikai lehetetlenség, és hogy a Szamosvölgyét eme rövidebb vonallal fejlettség tekintetéből csak össze is hasonlítani a szamosvidéki ösmeretlenségre mutat.

Megbocsásson r. l. úr ha figyelmeztetem, hogy a látás nem ösmeretesség, és én — habár mint szakember Dézs és N.-Bánya között az egész állomás területén működtem is — nemcsak látásból, de a statistikából ismerem és bírálok e vidéket fejlettség tekintetéből.

Az én tervezetemet (sit venia verbis) mintegy Kolozsért telténig az önkével halad a Szamosvölgyén, itt önké eltérnek N.-Somkútnak, onnan a kis-nyíresi és körtvélyesi hegyek közé, míg e vízválasztókon ki újból a Szamosvölgyére és Dézsre jutnak, van pedig ez eltérő újakon egyetlen egy mezőváros N.-Somkút.

En tovább haladok a Szamosvölgyén Zsibóig, innen az Almásvölgyén az ö-köblösi vízválasztóig, ezen átkelve érek a Nádasvölgyére, és ezen út három mezővároson visz át, Zsibó, Hidalmáson és Zsomboron, nem is számítva azt, hogy Sz.-Cseh mezőváros 1 1/2 mföld sz. kir. Zilah város 2 1/2 mföld Sz.-Sómyló és Kraszna 5—5 mföld távolságban esnek, míg az önké vonalának somkút-dézi részéhez sem Nagy- és Felő-Bánya, sem a sztrimbuli stb. bányák, sem a havasi faszállítás nem csatlakozhatik. Mikor áll tehát fejlettségi előnye az önké Szamosvölgyének a miénk felett?

Éppen ilyen tartalmatlan ellenvetés a szamosvölgyi vonal ellen a technikai lehetetlenség. O.-Köblöstől Szatmárig, s O.-Köblöstől Kolozsvárig mindenütt róna völgyeken vezet ez, az ö-köblösi vízválasztó pedig 1849-ben a magyar kormány ki-küldött mérnökei Horváth és Dobák urak által megvizsgáltatván practicabilisnek találtatott, tehát legalább is nem nagyobb technikai akadályt képez, mint a kis-nyíresi körtvélyesi vízválasztó az önké vonalán. Ezen kívül itt a pálya a Szamos árterét átmetszeni nem kénytelen, az egész vonal a bal parton vezetne, és így a Szamos-vonal hadtani fontossága és védelmi képessége egy jobb-parti vasútvonal által nem lenne tönkre téve.

Ne tessék oly nagyúri módon ignorálni a küllöbséget, mely a két pálya hossza tekintetében a kereskedelmet éri, mert tessék elhinni, hogy az az utolsó krajczárt is számításhoz veendő és ha N.-Várad-Debrecezenen át csak krajczárokkal is olcsóbban juthat céljához Kassa felé önké szamosvölgyi vasújtát nem fogják háborgatni.

A Szamos szabályozása is lehetetlenségnek látszik r. l. úr előtt, de a szakértők előtt nem az, a gözhajózás és fauszítás között pedig még szám-talan nevű vízi járművek képviselik a vízi közlekedést, miről r. l. úr, ha akar, könnyen meggyő-ződhetik.

Végül egy pár szót.

Ne csodálkozzék r. l. úr — akár erdélyi akár sem — felzárólasomon, mert a vaspályák oly közlekedési eszközök, melyek dűsgazdaggá tehetnek vidékeket helyes alkalmazásukkal, helytelennel pedig nemcsak nem szolgálnak annak — példa a tiszai pálya — de azon felül az összes adózók filléreiből tetemes összeget emésztene kamatbiztosítás czimén; ha tehát meggyőződésemet nyilvánosság elé bocsátom és azt a „K. Közlöny“ t. szerkesztősége lapjába felvette, az (semmi ön által kuttatni látszó kormányi) csak egyszerűen hazafi érzelem sugalmazásából történt, melyen csodálkoznai a „Hon“ rendes levelezőjének lehet ugyan, de díszére nem válik. A viszontlátásig. E.

Pest, szeptember 23.

(y z n.) A baloldali lapok ugyancsak neki zúdultak Deák Ferencz szöledzma-eltörlési indítványának és dícsérendő következetességgel s ab invis is az e tárgyra vonatkozó törvényjavaslatnak is.

Mondom: „ab invis is“, mert hiszen akkor még nem is látták és olvasták azt.

Nekem alkalmam volt ma bepillantani — siettem is fölényegét, a dolog országos érdekességénél fogva rögtön távirni — s korántsem látom abban indokotva azon aggodalmat, melynek az 1848/49 diki igazságügyminiszter Vukovics Sebő adott a képviselőházban kifejezést, s a mely-nélfogva attól lehetne tartani, hogy a szöledzma azon nali eltörlése által nagyon sok földbirtokos jelentékeny pénzzavarba fog ejtetni.

Ezen aggodalmat a törvényjavaslat — nézetem szerint — végkép megszünteti, — 30-ik §-ában ezt rendelve: „miután a kibocsátandó „szölevált-sági kötvények“ csak 1869. január első napjáról járó kamatszelvevényekkel fognak ellátni, ennél-fogva az 1868. évi szöleváltmányokra nézve minden váltásigköteles tartozik a megállapítandó váltásági tőke öt percentjét kamat fejében a váltásigjogositott részére azon állampénztárba, melybe törlesztési járuléka befizetendők egyszerre, külön befizetni, az állampénztár pedig az illető váltásigjogosultnak haladéktalanul kiszolgáltatni.“

Szerkesztő úr bizonyára egész terjedelmében közlendi mielőbb e törvényjavaslatot, s azért annak bővebb elemzésébe ezuttal nem bocsátkozom.

A pártok sürten tanácskoznak e fontos ügy iránt.

A baloldal tagjainak véleménye, a tegnap este tartott konferenciában nagyon szétágazott.

Némelyek azon nézetben voltak, hogy cél-szerűbb volna, sőt igazságosabb mindjárt most, a földet megváltani, — míg mások praktikusabbnak s a törvény szellemével összeférőbbnek találták magát a bort megváltani.

Megállapodás ily divergens nézetek következtében nem történt, s a párt tagjainak az osztályok tárgyalása alkalmára egészen szabad kéz engedtetett.

A budgetet illetőleg legnagyobb súly fektetett Lónyay azon nyilatkozatára, mely szerint az ideai budget elfogadása által egyszersmind az abban foglalt elvek is elfogadtatnak.

Ha az e tárgybán bizonyára interpellálendő pénzügyminiszter nem módosítandja megnyugtatólag főlebbi nyilatkozatát, a baloldal, az 1869-diki budget tárgyalásakor, a ház jogainak megővése érdekében határozati javaslatot hozand indítványba, nehogy ezen előzetes eset, t. i. az 1868-i budgetnek en bloc leendő elfogadása által, a jövő évi budget szabad tárgyalásának útjába gát vetessék.

A mi magát az illető budgetet illeti, annak egyes positiói ellen alig fognak észrevételek tetetni, az osztályok tegnapi ülésében legalább nem merültek fel idevonatkozólag ellenvetések.

A sectők, midőn e sorokat írom, a szöledzma eltörléséről szóló törvényjavaslatot tárgyalják, s a tárgyalást még ma, hihetőleg, be is fejezendik, mely esetben holnap vagy holnapután az országgyűlés nyilvános ülést tart.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése szept. 19-kén.

(Az előbbi ülések menetét pesti levelezőnk kimerítőleg közölve, e rovatot a 19-diki üléssel nyitjuk meg.)

Elnök: a ház határozata értelmében napirendben van az 1868 ki budget tárgyalása; a pénzügyi biztosság jelentését, ha a ház beleegyezik, felolvasottnak lehet tekinteni; (helyes, jól van) ennek folytán Deák Ferencz fog egy indítványt tenni. (Halljuk.)

Deák Ferencz indítványt terjeszt elő az 1868. és 1869-dik évi költségvetések iránt. Számosak azon tárgyak, melyeket még e törvényhozásnak el kellene intézni; mennyi lesz befejezhető, nem tudhatni, de kétfőnek okvetlenül tárgyalatni kell, s ezek: az 1868-ki és 1869-diki költségvetések. Ha az 1868-ki részletesen tárgyaljuk, kifogunk az időből s létre nem hozzuk, mi törvény- és alkotmányellenes dolog volna; az idemnyitni már csak tíz napig tart, addig lehetlen befejezni. Az idemnyitni meghosszabbítását sem czélserűnek, sem törvényes szempontból elfogadhatónak nem tarthatja, különösen azon költségek miatt, melyek a delegáció által megszavaztatván, a ház jóváhagyását ki-

rium diplomaticum nagy fáradsággal járó nyomtatási revisiója a társulat és ügy iránt buzgalomból magára vállalni sziveskedett.

Ime tisztelt közönség, ez rövidre összevonva, vázlata társulatunk jelen munkálkodásának, mely munkálkodás, hogy fokozatosan növekedjék, egyrészt a működő tagok lankadatlan buzgalma, másrészt a tisztelt szakkedvelők részvételétől függ. Legyen szabad remélnünk, hogy e két tényező egymást mindig kölcsönösen támogatni fogja!

Hivatalos közlemények.

A bel- és igazságügyminiszteriumok rendelete a székelyföldi urbériség országos kárpótlása tárgyában.

(Folytatás és vége.)

11. §. A volt jobbágyság által e rendelet alapján igénybevehető országos kárpótlás iránti jogosultság azokat, s illetőleg azok törvényes örököseit illeti, a kik az egyezség vagy ítélet által megállapított öröklési jogot és kamatrésztelket a volt földesurak megfizették. Ez okból, ha az urbéri öröklés terhének törlesztése közben az illető urbéri telek birtokosa változott: a felszámítandó országos kárpótlás a birtokelőző s a birtokutó illetőleg ezek törvényes örökösei közt azon arányban osztandó meg, mely szerint azok a töké- vagy kamatfizetéshez járultak.

12. §. Ha a volt jobbágyság, egyezsége vagy ítéletén alapuló önmegváltási kötelezettségének még épen nem, vagy csak részben tett eleget, a volt földesurnak a hátralék erejéig minden más hitelezőt megelőző elsőjégi joga van azonkárptólási tökére és kamatokra, a melyek a megváltott telekért a jelen rendelet értelmében, a volt jobbágyság részére utalványoztatni fognak. Ezen elsőjégi jog érvényesítésére azonban szükséges, hogy az erre alapított igény, az átutalási hirtelvény határideje alatt az illető polgári bíróságnál bejelentessék.

13. §. A volt földesur, ha a volt jobbágyság részéről igénybe vett országos kárpótlás iránt elsőjégi igényt támaszt, s ezen igényre akár egyezség, akár ítélet által érvényre emelkedik: a volt jobbágyság részére kibocsátandó földterhermentesítési kötvényeket teljes névszerinti értékükben elfogadni köteles.

14. §. Mindazok a kik a székelyföldön vesztett vagy önváltott urbériségeikért a jelen rendelet alapján országos kárpótlást, s illetőleg utókárpótlást akarnak igénybe venni: kötelesek ez iránti folyamodványaikat 1870. évi január 1-ig bezárólag az erdélyi országos földterhermentesítési alap igazgatóságánál benyújtani.

Azon esetben, ha a földesur a szolgálmány alatti birtokot majorsági természetű birtoknak vitatná: tartozik a kérdés előzetes megoldása végett a pert folyó évi mártius 1-én kelt rendeletünk 4-ik §-ának értelmében, s az ott foglalt jogkövetkezmények súlya alatt 1870. évi január 1-jéig az illető urbéri bíróság előtt megindítani, s ha a per tárgya urbéri természetűnek ítéltetnék: az országos kárpótlás iránti igényt a jogerejű ítélet kézbesítésétől számított három hónap alatt a földterhermentesítési alap igazgatóságánál bejelenteni.

A kik az itt megállapított határidőket elmulasztják, úgy tekintetnek, mint a kik netalán kárpótlási igényeikről az országos alap irányában önként és végkép lemondtak, s később beérkező kereseteik és folyamodványaik hivatalból egyenesen visszaszántandók lesznek.

15. §. Az országos kárpótlás végett kellő időben bejelentett urbéri telek tartartalma fölött, e célra előbeocsátandó nyomozás és a székelyföldi urbéri bíróságoknál alkalmazott jogbiztosok meghallgatása után, ugyancsak a kárpótlási töké mennyisége fölött is, az erdélyi országos földterhermentesítési alap igazgatósága, határoz, de csak akkor, ha a kárpótlás tárgyát képező birtok urbéri természete vagy kétségtelen, vagy annak urbéri természete az illető urbéri bíróságok jogérvényes ítélete által már meg van állapítva.

Ennélfogva, ha a kárpótlásra bejelentett birtok urbéri természete akár egyik vagy másik érdekelte fél, akár pedig az urbéri jogbiztos, s illetőleg a földterhermentesítési alap igazgatósága, vagy az országos tanács (17-ik §.) részéről kétségre vonatlik: mindenképp a kérdés jogérvényes megoldása eszközölendő, s e célból az érdekelte felek az illető urbéri bíróságok elé utasítandók.

Az ilyenmű perekben, a melyek az urbéri törvénykezési rendtartás szabályai szerint tárgyalatnak, az 1868. évi mártius 11-én kibocsátott rendeletünk 8-ik §-a értelmében, az országos alap érdekeit az urbéri jogbiztosok képviselik.

16. §. Ellenben azon kérdések fölött itélni, a melyek jelen rendeletünk 11- és 12-ik §§-ának alkalmazása körül felmerülhetnek, az átutalási eljárásra hivatott rendes polgári bíróságok hatásköréhez tartozik. Mindazon esetekben tehát, a midőn ugyanazon urbéri birtokért egynél több földesur vagy jobbágyság kérelmez országos kárpótlást: a földterhermentesítési alap igazgatósága csak a kárpótlás mennyiségét állapítván meg, a feleket oda utasítja, hogy ez iránti igényeiket a hirtelményi határidő alatt az illető polgári bíróságnál nyújtsák be.

17. §. A földterhermentesítési alap igazgatóságnak, a kárpótlás tárgyát képező urbéri telek

terményságára, s az ehhez mért kárpótlási töké mennyiségére vonatkozó határozata, az illető polgári bíróság útján mindig közlendő mind az illető jelenkezőkkel, mind pedig azon urbéri jogbiztosokkal, a kinek terület-körében a kárpótlásra bejelentett birtok fekszik, s ezeknek szabadságukban áll, ama határozat ellen 15 nap alatt folyamodni, azon országos tanácsba, a mely az urbéri kárpótlások tárgyában a bel-, pénz- és igazságügyminiszteriumok kebelében fog felállítani.

Az országos tanács határozata ellen további folyamodásnak semmi esetben sincs helye.

18. §. Az 1854. évi június 21-én kibocsátott 1. f. rendeletünk itt, és folyó évi mártius 11-iki rendeletünkben nem érintett részei, valamint az országos kárpótlás átutalására nézve tényleg fennálló szabályok is a fennebb foglalt módosítások mellett, jövőre is hatályban maradnak.

19. §. Ezen rendeletünk hatálya csak a székelyföldre terjed ki.

Kelt Buda-Pesten, 1868. évi aug hó 12-én.

Horvát Boldizsár, s. k.

igazságügyminiszter.

B. Wenckheim Béla, s. k.

belügyminiszter.

NAPI HIREK.

— Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket méltóztatassanak becses megrendeléseket lapunkra mihamarább megtenni, hogy teljes példányokkal szolgálhassunk.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	12 frt o. é.
Félévre	6 " "
Évnyegyedre	3 " "
Egy hónapra	1 " "

— Királyné ö Felseje f. hó 22-kén gyermekeivel együtt Gödöllőre érkezett, innen Buda-Pestre várják.

— A gróf Andrássy Gyula egészségi állapotát aggasztónak jelzi egy távirat Kassáról, hol a miniszterelnök úr jelenleg van.

— A magyar történelmi társulat sept. 23-án este tartott biztatómáni ülésén az eddig városunkban megjelent védőtagok között megjelent Madarász Viktor is Párisból, ki a levéltárainkban találtató közép-kori festmények, egy régiségeknek festészeti czélokra való felhasználása és tanulmányozása végett jött. A tanácskozás megnyilván legelőbb is Horváth Mihály tett jelentést a b. Wesselényi-féle levéltárban tett kutatások eredményéről; báró Wesselényi a biztatómáni által kiválogtatott 80—100 pergamenter átengeri, a társulatnak a Pesten történetű lemasolatás végett elvitelre; e pergamenter között Árpád-kori ugyan nincsen, de van többnyire Anjou-kori és Zeigmond király korából való; az újabb korból Kemény Jánosnak 1659—60—61-beli correspondentiája arájával egy pár levél fogságából. — Nagy Imre a gr. Rhédey-levéltár átvizsgálásáról tett jelentést, itt találtatott egy Árpád-kori okmány „Joannes missionarii” kezdettel 1294-ből, Báthory István lengyel király végrendelete, egy szintén Bethlen Gábor korára vonatkozólag 4 okmány (levelek Péchy Simon kanczellártól), Véghelyi Dezső ugyanazon levéltárból bemutatja Mátyás király levelét Heves megyéhez, 1466-ból Budáról keltezte, a török ellen indítandó háború tárgyában. — Jakab Elek benyújtja a Bánffy levéltár illető közléseit; találtatott itten Árpád-kori okmány kettő az Anjou vegyes házból királyok korszakából 100 darabon feljött (1400—1500). — Másnap (csütörtök) reggeli 8 órakor a múzeum levéltára, 10 órakor a város, s délután 4 órakor a gr. Bánffy család társulatilag megsejmellették. — A tegnapelőtti esti ülésből ezuttal csak két tárgyat említettük fel, mint kiváló érdekeseket u. m. Lázár Miklós grófnak egy jeles munkáját: a „Laczk” család genealogiáját, melyet az elnök és Jakab Elek tagtárs dicsőretekkel halmoztak el, s mielőbb kiadandónak véleményeztek, alkalmasint a „Történelmi tár”-ban jelenend meg; az elnök halás köszönetet nyilvánít a grófnak a jeles buvárlat átengedéseért; továbbá még fennlévő várkapunk s bástyáink felemlítésekor azoknak mint becses várpépítési emlékeknek óhajtatandó fenntartása hozatott szóba; az ez iránti kérés, illetőleg indítvány, javaslat-tétel Pestről, a pesti történelmi választmány részéről fog kellőleg indokoltan intéztetni a városi előjárásához. Tegnap, sept. 25-én volt a társ. tagoknak utolsó tanácskozása vagy is zárülés-midőn is elnök úr az itteni működésre visszatekintő beszédében szép eredmények koszoruzottak nyilvánítja az előző, vidéki gyűlésezést, munkálkodást; egy állandó fiók-biztatómáni választása indítványoztatott és 9 tagban meg is választott, hogy külön ugyan, de egyetértőleg, összehangzólag működjen a pestivel. Tagok lettek: Gr. Lázár Miklós, gr. Eszterházy János, Szabó Károly, Finály Henrik, Jakab Elek, Torma Károly, K. Papp Miklós, Paget János és Sándor József, elnök ezekből: gr. Lázár Miklós. Több mozzanatairól a gyűlések közléseiből. Megható volt végül a kölcsönös búcsúzás, elnök halála és köszönete a város nevében Kolozsvár városához s viszont a Finály Kolozsvár városához stb. nevében. Áldás kísérje jeles vendégeinket, áldás legyen közhasznú működéseiken, áldás a hazán!

— A tegnapi lóverseny a tavalyinál látogatottabb volt, de azért lehetett volna népebb is. A vadászversenyt nyertes lett b. Wesselényi Béla Drillindrinrinje! a második osztályú császárdíj nyerte gr. Bethlen Sándor Babérja; az ivadékversenyt elsőnek ért be a b. Bánffy Albert Pálmája, az elegyversenyt pedig a gr. Bethlen Sándor Kortese. A császárdíj illetőleg felmilitjük, hogy az azért futott 6 ló között mindvégig a gróf Bethlen Sándor, magyar lovászok által lovagolt két lóva vezetett.

— A szász nemzeti egyetem szeptember 22-iki ülése a szász földi hatóságok reformjára vonatkozó indítványt 5 tagu biztósághoz utasította, az ülések nyilvánosságáról szólót elfogadta, ezután gazdasági dolgokra tért át; végül a gróf egy Ernst és Theil által aláírt indítványt mutatott fel, mely szerint a miniszterium a szász hatósági szabályozás alapelveinek mielőbbi megállapítására kéréssek fel. E felett határozni a jövő gyűlésnek hagyatott fenn.

— Ma délután 4 órakor búcsuhangversenyt rendez a házi-zenekar termében Brath Frigyes hegedűművész.

— Sok szerencsétlenséget hozott e hét: Elején a fellegvár alatt egy kovács cigány akasztotta fel magát; tegnap k. magyarutczában egy puskaműves vetett végett életének golyóval. Tegnapelőtt a házsongárdában egy csútr, tele gabnával, egyült elégett, s azelőtt való nap csak az ige védte b. magyarutczát az elégettől. Egy kémény gyúlt ki, s valóban nagy szerencse, hogy abban a borzasztó szélben minden további kár nélkül eloltott.

— Nevezetes vendégeink, a történelmi társulat tagjai jobbára itt hagyták már városunkat, hol fáradszatos kutatásuk elég gazdagon fizetett — s mint tudjuk — az eredménnyel teljesen megelégedve távoztak. Horváth Mihály püspök ö méltósága, ki, mint értesültünk, az ottani nevezetességek megsejmelésére Ipolyi Arnoldal Hunyad megyébe rándul; többek kisérétében tegnapelőtt nézte meg az ev. ref. egyház értékénél és régiségénél fogva egyaránt nevezetes kehely-gyűjteményét, melynek szépsége a sokat látott nagy történetst is meglepte.

— A vasárnapi lóverseny programja. I. Erdélyi díj 500 frt. Versenyzők: Legid. gr. Teleki Domokos (Kiszasszony), gr. Bethlen Sándor (Sólyom), ugyanaz (Cotillon), Tisza László (Himfi), Pataki Miklós (Pique), b. Wesselényi Miklós (Ormu), b. Wesselényi Béla (Prado). II. Ivadékversenyt. Versenyzők: Tisza László (Cosarara), ugyanaz (Caillag), Zeyk József (Tündér), gr. Bethlen Sándor (Cotillon), legidősebb gr. Teleki Domokos (Róza) III. Első osztályú császárdíj 500 darab arany. Versenyzők: Draveczky Aurél (Volat), gróf Festetics Andor (Belmont), gr. Eszterházy Miklós (Strizel), Tisza László (Bibor), b. Bánffy Dániel (Ajax), b. Bánffy Albert (Palma). IV. Versenyegyleti díj 50 darab arany. Versenyzők: gr. Károlyi Sándor (Fergeteg), legid. gr. Teleki Domokos (Bözeg), b. Wesselényi Béla (Mr. Benaton), gt. Bethlen Sándor (Babér). V. Akadályverseny, állandó 100 darab arany. Versenyzők: gróf Bethlen Sándor (Kortese), Tisza László (Sárkány), b. Wesselényi Béla (Drillindrinrin), ugyanaz (Prado). VI. Hölgyek díja, tiszteletdíj. Urlovarok. VII. Gróf Péchy Manó ö nmltga tiszteletdíja. Urlovarok.

— A n. sz. sz. román congressusra ujabban a következők választattak meg a Királyhágón innen: a clerus részéről: Krájk M., Petricu J., Lázár M. és Trombitásiu P.; a világiak részéről: Macellariu Alduleanu J., Roska, dr. Tincu, lodog Puskariu, Leményi Brán, Taraschivu és Hvosin.

— A marhavész N.-Szebenben is kitört. Nem bírnak biztos adatot arról, hogy nálunk e perczben hogy áll; azt a kellemetlen hírt már halljuk, hogy a vidéken már gondolkozni kezdenek a vásárokról elmaradásról. Azaz: remélhetünk kevesebb gabonát és kevesebb fát. Igazán „mulatságos” dolgunk lesz itt nekünk, ha a vész nagyobb dimenziót nyer; szeretjük azonban azzal vigasztalni magunkat, hogy a vésznek gátot vetendő oly célszerű és erőlyes intézkedések foganatosíttatnak, minőknek ily esetben s körülmények között foganatosíttatniok kell.

— Hévizről írják: Községünket már 4-ik éve, hogy tűz látogatja meg minden évben, s mi különsebb, mindig szeptemberben. A jelen szeptember 14-én éjjeli 11—12 óra között is harang félrevere ébrednek. A tűz oly sebesen terjedett, hogy jökor megállni nem lehetett, s alig pár óra alatt 16 gazdának lett minden gazdasági épülete, kettőnek háza, gazdag gabona és takarmány gyűjteménye a lángok martalékává. Az okozott kár 3 ezer forintra megy, s mi legfájdalmasabb, csupán csak egy gazda volt biztosítva, bár községünkben két ügynök működik tűz és jég elleni biztosítással. Kiváló erélyt fejtettek ki az olásban a szbiró úr, a csendőrség és egy izraelita. — Így szól a levél, s mi csak bámulatunkat fejezhetjük ki a fölött, hogy ennyi égés sem képes tömegesen vonzani a népet a biztosító intézetekhez.

— Néhai gr. Nemes János ö nmltga temetése alkalmával Reichartzperg Gyula ur, mint az elhunyt családtagjainak megbízottja, szíves volt a házi szegények részére kiosztás végett átvett szegéből a helybeli honvédegylet vá-

lasztmányának 12 frtót o. é. azon óhajjal szolgáltatni át, hogy ezen összeg a sorstól sujtott legmélőbb egyleti tagok közt osztassék ki. Nem mulasztatom el ezen nemes s hazafias tettet azon megjegyzéssel közölnömre juttatni, hogy említett összeg négy egyenlő részre osztva, honvéd Vas Elek, Gorgicsévits Kelemen, Bakos József és Kúvesdiné közt kiosztott, s egyszersmind kellemes kötelességemnek tekintem a tisztelt adakozók a felbatalmazottját, Reichartzperg Gyula urnak gyöngéd figyelméért a részesültek, valamint a honvédegylet nevében is, halás köszönetemet kifejezni. Márk Adolf, honv. egyli. alelnök.

— A világosság érdekében figyelmeztetünk kell az illetőket gyenge világításunkra. A lámpák nincsenek-e jól megtakarítva, vagy a photogentől nem telik több? nem vitatjuk, elég hogy valami baj van, min segíteni kell.

— Krasznamegye Nagyalu községben f. hó 7-dikén d. e. 9 óra tájban állítólag cseplő munkások vigyázatlanságából tűz támadván, a dühöngőt szélvész által élesztett tüzelem alig 20 percznyi idő alatt azon község délnyugati részét, mintegy 78 gazdát összes gabna és szénabeli már behordva volt természetnyelveikkel — tüztenger borította — és daczára, hogy a közelben fekvő községek Sz.-Somlyóról számosan és elég gyorsan jelentek meg — s fecskeendő kben sem vala hiány, az iszonyu tüzvész, s mondhatni lángtenger, a megközelítést lehetetlenné tevék, s megvédésre többé gondolni sem lehetett, s így a pusztító elem a község szántóföldjéig mindent elseper és semmivé tett, 78 polgár s családja pusztá telken laktalanul és élmétől megfosztva maradt. Még borzasztóbb volt ugyanaz nap délutánján, midőn már a tűz csillapulni kezdett, s a segélyre érkezettek némileg megközelíthető a még menthetők megmentésével foglalkoztak — értesülnek, hogy a mintegy másfél mértföld távolban fekvő Ipp községében tűz támadott, s bárha több fecskendővel a Nagyaluban jelenvoltak átsiettek, fájdalom! itt is 57 házigazda mindenével a pusztító tüzvész áldozata lett, s a szél irányában fekvő telkeken minden megsemmisült, míg lenn a szántóföldekig érve, többé táplálékot s főlemészthetőt nem találva, megállapodott. — Ippon két emberélet esett áldozatul: egy 4 éves leányka, ki ijedtében egy olba menekült s ott lelte halálát, egy szizmadia, ki, midőn segélyre sietett volna, a lángok s a forráság lecsújták és az utczán égett meg. — Felszólítunk minden emberbarátot a nyomor enyhítéséhez járulni. Szerkesztőségünk is kész átvenni és átszolgáltatni az adományokat.

— A magyar püspöki kar munkálata a kath. autonomia ügyében elkészült. Simor János hercegprímás folyó hó végső napjaira hívja egybe a vegyes conferentiát, mely elé a tervezet terjesztetni fog; az összehívó levél ezéül kijelöli, hogy a kath. egyház hívei oly testületet szervezkejenek, mely mindazon ügyeket, melyek a clerus és a világi hívek közt megoszthatók, a clerus és a hívek közös gondoljai, felügyelete, befolyása és kormányzata alá helyezi. — A javaslat szerint a gyulafejevári (balázsfalvi) megyéből 7, a szamosújvárból és erdélyből 4—4 világi követ választják.

— Zágrábi távirat szerint, midőn hétfőn az országgyűlésen szönyegre került a magyar-horvát kiegyezés, a felolvasott javaslat lelkesedéssel fogadtatott.

— Véres verekedés fordult elő f. hó 15-én Debreczenben a katonák között. Özpontosítás volt hadi gyakorlatok végett, melyre egy székely vadászszázalój néhány nap óta szintén megjelent és a Haberman nevű gyalog soredreg katonáival összekocozant. Este 8 órakor egy csapat vadász gyűlt össze azon laktanya előtt, melyben a Haberman ezred volt beszállásolva, mire nem-sokára verekedés kezdődött, melyben mind a két ezred legényeége nagy számmal részt vett, és a mely, miután a tömeg iszonyuan ordítva vonult keresztül az utcákon szomorú véget ért. Albrecht főherczeg várátván, a harc kezdetén a helyőrség legnagyobb része a pályaudvarnál volt felállítva, a rend visszaállítására küldött kisebb járjakot pedig semmit sem végezhettek; sőt azok egy része az egyik, a másik része a másik pártra állva szintén a tusakodásba keveredett, 3 ágyú elstítetett és felkelő fuvatott, mire a városban levő katonaság talpra állt, és a künön levő lovasság s gyalogság szintén a városba sietett s a dolognak véget vett. — Sokan megsebesültek a városban; öt vadász, három Haberman-ezredbeli katona halt meg és egy nő. Másnap reggel pedig négy vadászt találtak a csatornában, három már meg volt halva, egy még élt.

KÜLFÖLD.

A „France” szerint a spanyol lapok 18-kán egy Orenséből kelt spanyol manifestumot közölték. A canariai szigetekbe szállítású tábornokok Andalusiában szállottak ki, hol a fölkelés zászlóját tűzték ki. A „Galaiois” hozzáteszi, hogy Prim tábornokával Londonból bajón a valenciai parthoz indult. Hír szerint Prim veszi át a főparancsnokságot a fölkelés fölött. Egyetlen más lap sem hozott hasonló közlést.

Az „Epoque” szerint Törökország Athénében

fölvilágosításokat kívánt oly ottani bizottmányok létesítése iránt, melyek a romániai s bolgárországi mozgalmat előmozdítják.

A „Figaro” tudósításai szerint, Spanyolországban a mostani komoly mozgalmak alkalmával az összes pártok egyetemesi közgyűlését Izabella királynő ellen.

Az „Opinion,” a „France” s a „Pays” egy hírt említenek fel, mely szerint Izabella királynő le fog közzéadni a spanyol trónról.

Páris, szept. 21. A mai „Moniteur” jelenti: A progressista párt cadixi vállaata, több hajó legénységének csatlakozása folytán, komoly jelentőségű.

Az „Opinion Nationale” fönttartás mellett említi azon hírt, hogy a francia földközi tengeri hajóraj parancsot kapott, szükség esetében készen tartani magát a török kormány rendelkezésére.

A „Pays” egyáltalában nem akar hitelt adni Poroszország lefegyverkezési szándékának, s annyira meg, hogy nyomoru bohózatnak nevezi a Berlinben legújabb kiadott rendeletet, bizonyos számú katonák szabadsággal elbocsátása iránt. „Ezen rendszabály — ugymond — mely lefegyverkezés látszatával bír, magábanvéve teljesen jelentéktelen; annak semmi más érdeme sincs azonkívül, hogy a porosz miniszternek megengedi, hogy a folyó év egyik kiadását a jövő évi költségvetésére ruházhassa át, s ekkép látszó megtakarítást eszközölhessen. Ugyanezt lehet mondani a 3 dik hadilletéknek a rendes idő előtt két héttel hazaküldetését illetőleg is. A hadgyakorlatok megtörténtek s a katonák be van oktatva; ez a lényeges

pont. A hátralevő néhány nap a katonáknak előbb a táborból a helyőrséghez s erre hazavonulásával fogna eltelni. A hadügyminisztérium megtakarítást eszközöl azáltal, hogy a katonákat egyenesen családjaikhoz küldi. S ezen eljárást annál könnyebbnek találja, mivel a porosz sereg szervezeténél fogva szükség esetében a létszám ezen része szint-oly gyorsan fegyver alatt lehetne, mintha az a lak- tanyai kimutatásokban foglaltatnék. Itt tehát már a haderő leszállításának még csak látszata sem létezik. A porosz lapok nem tagadják ezen tényt. De minő célból akartak azok mindenkit megcsalni? Nyilván oly célból, hogy Poroszország oly szerep előnyeit élvezhesse, melyet az valósággal nem játszik. A sakkhúzás merész, de nem igen ügyes. Poroszország nem fegyverkezik le, hanem csak őrül.

A „Corresp. du Nord-Est”-nek pedig ezt írják Berlinből: A helyzet távol van attól, hogy javulna. A félelem egy közeli háborútól mindenfelé érezhetővé lesz, s maguk a híresztelt lefegyverkezési rendeletek is csak nagyobbítják a nyugtalanságot, mert nemcsak takarékoskodik szempontból adtak ki, hanem hogy a többi hatalmasságok is kényszerítve legyenek a példát követni; különösen pedig, hogy Angolország nyomást gyakorolhasson Franciaországra.

Egyének, kik Bismarck gróffal közlekedő ösz- szeküldetésben vannak, állítják, hogy a lefegyver- kezési eszme töle eredt, s hogy ő ily módon kívánja a helyzetet azon pontra vinni, melyre hozni óhajta. Ezalatt oly rendszabály fogantatása ren- deltetik el, mely Poroszország hadi erejét teteme-

sen fogja növelni: a lovasság szolgálati ideje t. i. három évről négy évre emeltetik fel.

A miniszteriális „Globe” Oroszországról így ír: „Ha az orosz kormány nem rágalmaztatott ször- nyűt módon megérdemi, hogy általánosan kárho- ztassék. Az európai Törökország összeesküvések hálójába bonyolítottat, melyeket az orosz konzul- lok idéznek elő s szólnak, kik nyíltan osztják a pénzt és hintik a vizsály magvát. A szt-pétervári kabinet terve ugyanazon tekintély szerint a folyto- nos izgatás az ottani birodalom egész területén az Adriai tengertől a Dunáig és Feketetengerig, időközben ismét fölkeléseket rendezni, hogy a la- kosság folytonos izgalomban tartassék, míg elérke- zik a kedvező alkalom, melyben a keresztények- nek Románia s Szerbia által támogatott felkelése kitörésre hozhatók. Oroszország tudhatja, misze- rint oly terv nyílt megkísértése Európát megint fegyverbe szölitnő, ez esetben azután na- gyobb fenyegetést várhat attól, mint az volt, a mely Sebastopol bevételével által koronázottat meg.”

A „L. Ztg.”-nak Párisból írják: ismét a szent sirról van szó Jéruzsálemben. Oroszország a szent sir kulcsát együtt akarja bírni, pedig az a fölötti örökös, ember emlékezetet meghaladó idők óta kizárólag a jéruzsálemi francia konzulra volt biz- va. Látható, miképp Oroszország külsőleg egészen jelentéktelen ügyek alatt akarja Franciaország be- folyását ama vidéken gyöngíteni.

Páris, szept. 21. A hírlapok egyhangulag constatálják, hogy a helyzet Spanyolországban min- dig komolyabb. Föllázadt hajók bombázták Cadi-

xot, mely megadta magát a fölkelőknek. Andalusia és Gallicia tartományokban szintén vannak fölkelő- csapatok; a távirai összeköttetés Madrid és a déli tartományok, ugyszintén Spanyol- és Franciaor- szág közt meg van szakítva.

A királynő nem tért vissza Madridba, mert az út veszélyes. Prim tábornok, vagy Spanyolor- szágból van, vagy valamely hajó fedélzetén Gib- raltár előtt. Az új miniszterelnök, Concha, szemé- lyesen átvette a hadsereg főparancsnokságát.

A „Liberté” jelenti: A fölkelők Cataloniát és Arragoniát is megragadta. A „Siécle” megemlíti a hírt, hogy a spanyol királynő fia javára leköszönt s regensséget javasolt Espartero alatt. A királynő 20-dikán szándékozott St. Sebastióból Madridba távozni.

Több lap szerint a felkelés jelszava: nem-zeti souverainitás és hivatkozás a népre.

Egy Párisban spanyol nyelven megjelenő kö- nyomatu lap legközelebb azon hírt hozta, hogy a török csapatok átlépték a román határokat és hogy az oroszok gyors menetekben vonultak előjük. A „La France” erre megjegyzi, hogy e táviratot nem erősít meg hiteles forrásból merített hír, tehát alaptalan.

A „Beobachter”-nek írják O-r-ból biztos for- rásból, miszerint a porosz kormány odautasította a kerületi községi hatóságait, hogy négy hét alatt minden előkészületeket tegyenek meg a sebesültek elfogadására. E parancs többet mond, mint min- den hivatalos békebiztosítás.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

II. 1868.

(319)

(2—3)

K. B.

Pályázat.

Nemes Tordamegyében a mérnöki állomás tisedésbe jővén, ezen állomásra ezennel pályázat hirdetik.

Rendes fizetése 500 frt. utazási átalány pedig 200 frt. összesen 700 frt évi fizetéssel díjaztatik ezen állomás.

A mérnök állandó lakása Torda városa.

A rendesen ellátott folyamodványok Tordamegye tisztségéhez lesznek folyó évi november hó 1-éig intézendők.

A képviselő bizottmány megbírásiából.

Torda, szeptember 17-én, 1868.

Br. KEMÉNY GYÖRGY, főispán.

Nagy Miklós, főjegyző.

3181. 1868.

(322)

(2—2)

Arlejtési hirdetmény.

A tordai depo nevet viselő középületnél létező romlások ki javítását az elő- tervezet szem előtt tartásával, a főméltóság magyar királyi minisztérium helyben- hagyván, s az arra applacidal költségét folyóvá tévén, — ezen arlejtés határnapjánál kintteltük jövő **október hó 3-ának d. e. 9 órája**, — helytől Tordán a megyei iroda, hol az előtervezet mindég megláthatni, egyébiránt azok kömves és ács mun- kákból és szobafestésből állanak, melyre 20 frt. bántapénz letétele mellett minden építészek meghívatnak.

Torda 1868. szeptember 21-én.

Nagy Miklós, főjegyző.

NEM HIVATALOS

(326)

(1—1)

Lótulajdonosok és gazdák számára.

Hangok Kwizda baromgyógyászati készítményei felől.

Közhasznu. A sokat olvasott „Fraendorfer Blätter” 16-ik számából kie- meljük; az annyiszor említett korneuburgi marhapor felől, a lap szerkesztője s a bajor kir. kertészeti társulat elnöke Fürst Eugén urhoz intézett következő levelet: Tisztelt Elnök ur! Szükségem tartom a nekem küldött korneuburgi marhapor felől Önnek következő megírni:

A tavasszal, önnek szívessegeiből, kaptam az említett porból egy pakétot. Én azt több gazdának ajánlottam kísérletre marháik betegsége esetében, hanem senki sem akart vele próbát tenni. Ugy volt ez itt is mint másutt; az új bajosan karoltatik fél, ámbár az előreláthatólag a legnagyobb előnyt ígéri.

Kevés idő múlva fölkeresett egy pályatársam, kinek volt egy kecskéje, a mely nem akart enni, tejet nem adott s általában minden jel arra mutatott rajta, hogy nem fog többé soká élni. Én átadtam pályatársamnak a port, a melyet a közölt utasítás szerint használt is, és 14 nap múlva izeni nekem, hogy a por rendkívül jó hatásu, s a kecske nemcsak vidám és egészséges, hanem jól eszik s háromszor több és igen jó tejet is ad. Ö ezután mindig tartani fogja azt a port.

Egy itteni gazda, kinek egy beteg marhája volt az istállóban, hallá ez ese- tet s megkért, hogy szerezném meg neki is azt a port, a mire én öntől még egy pakétot kértem, a mely aztán a legjobb sikerrel használtatott.

Csak azt sajnálják sokan, hogy nem lehet a port közel találni; sokkal töb- ben használnák akkor és sok elkelne belőle.

Kraisdorf Ebern mellett, Würzburg közelében.

Hammer C. Jós. tanító.

A szerkesztőség megjegyze. A kinttő szer melyet a korneuburgi por beteg marháknál ígér, kétségen kívül áll.

A korneuburgi pornak nem volna szabad egyetlen gazdaságnál is háziszor gyasztant hiányzania.

T. Ur! A néhány helységben kinttűt marhavész következtében, nálunk mind elfogyott önnek marhapor- készlete s miután annak használata a legjobb eredményt mutatá fel, kérjük Önt, hogy nekünk gözhajó útján, a legyorsabban, 200 nagy és 300 kis pakétát, utánvét mellett, küldeni sziveskedjék.

Pancsova.

Rauschan Károly és fiai.

Kwizda Ferencz János gyógyszerész urnak Korneuburgban. Kérem tisztelettel, hogy: Hercege Ysenburg- féle udvari gazdasázt fel- ügyelőség czim alatt Büdingenben, Hessen nagyhercegségben, az öntől már nehányszor hozott **Visszapótló folyadék**ból (:Restitutionsfluid:) ismét 12 palackot, számlája melléklése mellett, küldeni sziveskedjék, mert az a legjobb si- kerral használtatott az itteni lovaknál.

Büdingen

tisztelettel: Bradrück, kamarás.

Valódi minőségben kapható:

Kolozsvárt: gyógyszerész Wolff János urnál.

kereskedő Karvázy József

(324)

(1—3)

Alólirottak van szerencséje magát a t. cz. közönségnek ajánlani, ki is több évek óta itt M.-Vásárhelyt lakván, részint vidékébe, részint távolabbi egyházakba több új orgonákat és javításokat az illető egyházak teljes meglegedésére készített, elfogad új orgonákat rajz szerint, bár mily alakban a kívánt változatokkal, valamint régiék kijavítását, fűsharmonikumokat megrendelés útján, újjak vagy régiék kijavítását, zongorák hangolását a vidéken is, valamint kijátszottak helyreigazítását is, ezeken kívül templomi szöszökeket és felibe koronát, valamint oltárokat is, bármily alakban. Rajzokkal is szolgál, az illető helyekre. Válatatomban a pontosság fölvelem; szakavatottságom bizonyítására, a többi bizonyítványaim közül legyen szabad a székelőföld fővárosá- ban általam készített új orgonáról szóló bizonyítványt szóról-szóra ide iktatni, mely „igy hangzik: „Bizonyítvány arról, hogy **orgonakészítő Takácsy Ignác** ur ál- tal ev. ref. egyházunknak a felső templomában elvált tizenkétváltozatú pedalés új „orgona, a megvizsgálásra kiküldött szakértő bizottmány jelentése szerint, a legjobb „minőségű anyagból, s mind szerkezetére mind külalakjára nézve a rajzterv szerént „készült meg.

„Minden változat a legtisztábban hangolva tökéletesen megfelel saját nevének, „öszhangzata tiszta kellemes és teljes, miből válnakozó szakavatottsága kinttívén, an- nál fogva ev. ref. egyházunk előjáróságának meglegedését kiérdemelte s egyszers-

„mint az említett műnek készítése alatt tanusított lelkiismeretes és szorgalmas ma- „gaviselete ép úgy félbeszakasztás nélkül bevégeztét műve által év. ref. egyházunk „közeliismerésével és méltánylásával találkozott.

„Melyeknél fogva ezen bizonyítványt orgonakészítő Takácsy Ignác ur kérésére „egész készséggel és örömmel adjuk ki, s a tapasztalat szerint mint képzett orgo- „nakészítőt ajánljuk.

„A m.-vásárhelyi ev. ref. egyházkebl tanácsnak 1867. december 29-dik „napján tartott gyűléséből, Szentgyörgyi Imre felügyelő.

„Petri Ádám egyházi gondnok, Vocelka Ede karigazgató, Farkas Elek egy- „házjegyző.”

Egy ily nemes alapra fektetett magam ajánlata, midőn egyfelől engem meg nem pirit, másfelől kellő biztosítékot nyújt bár kiknek is, ezutáni válatatomra nézve, melyeknek árak megsszabásában is nagyon szerény szeretek lenni.

M.-Vásárhelyt, szeptember 17. 1868. **Takácsy Ignác,** orgona-zongora-fűsharmoniakészítő M.-Vásárhelyt.

(325)

(1—1)

Minden magasságu

KÖLCSÖNÖK,

földekre, birtokokra és házakra.

Magyarországon s a tartományokban, mérsékelt kamat mellett, sok évre, csekély félévi részletekben visszafizethetők.

Értékbizonyító okmányok a vissz-postabér beküldése mellett ajánlva küldendők

a hatóságilag engedélyezett leszámítoló- és leszámítolást közvetítő irodának

Bécs, Stadt, Gonzaga-gasse Nro 12, 3. lépcső, 38. ajtó.

(291)

(4—6)

SZUCSÁKI és TÓTHMAYER

férfi-ruha kelme raktaruk Kolozsvárt

bel-monostorutca 193 számú Paget-ház alatt.

A legtekintélyesebb bel- és külföldi gyárakkal összeköttetésbe lévén, a mostani kor izlésének megfelelő legújabb divatu kelmékkel dúsvásztékban láttak el magunkat; legfőbb törekvésünk, mint eddig egy ezutánra is az leend, hogy a nálunk megrendelt FÉRFI öltönyök

olcsó csinos kiállítás és pontos szolgálat által a nagyérdemű közönségnek eddig irányunkba tanusított bizalmát továbbra is kiérdemelhessük.

Vidéki megrendeléseket is a lehető gyorsan és pontosan teljesi- tünk; melyre a nagyérdemű közönség pártolását kérjük.

„PATRIA”

kölcsönös életbiztosító bank

Bécsben

Van szerencsénk ezennel tudomásra juttatni, hogy

ERDÉLYI VEZÉRÜGYNÖKSÉGÜNKKEL

HEYMANN ZSIGMOND

urat biztuk meg Kolozsvártt.

E mellett alkalmat veszünk magunknak intézetünket a t. közönség to- vábbi szives jóakarataiba ajánlani.

Bécs, 1868 szeptember 1-jén.

(312)

(3—3)

„PATRIA”

köles. életbiztosító bank igazgatósága.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

!UJ ÉRDEKES POLITIKAI RÖPIRAT!

éppen most jelent meg:

A választások előtt

„Emeljük politikánkat az események színvonalára”

Kossuth.

Ára 2 frt.

Az 1868-dik évi

Országgyűlési törvény-czikk

I—XXVI.

Ára 60 krajczár.

(316)

26/9

(3—12)

Stock im Eisen

Bécsben,

ELSŐ S LEGNAGYOBB

hölgy-divat raktár

2000 hölgy-öltöny . 3 ftól fölfelé

3000 öszi paletot . 5 ”

2000 téli paletot . 8 ”

1500 . köpeny . 10. 15, 20 ftól

3000 újjas minden színben, 3 1/2 ftól fölfelé.

Angol bársony-paletot-ok 15—20 ft.

„ selyem-bársony . 50—180 „

RUHAKELMÉKBEN

a legújabb.

1 Mohair-ruha 3 1/2 4 1/2 ftól fölfelé

1 fin. lüster- . 5 6 ”

1 angol divatkelme ruha 7—12 ftól

fölfelé

10,000 shawl és kendő 3—25

és 100 frt.

Mustrák ingyen és bérmentesen.

Megrendelések pénzbeüldés vagy

utánvét mellett.

GRAF PIUS.

Bécs, Stock im Eisen.

Haszonbéri hirdetes.

Nemes Kolozsmegyében Moeshelysége batárán, alólirottak mintegy 100 holdra terjedő tagosított külösbirtoka- lakóház, padolt- csiur, istálló, töröküzakas, és szekérszinnel és 2 hajtó lakására való házzal, szabadkéz- ből több évekre haszonbérbe adandó; miről személyesen avagy bérmentett levél által érteskezhetni alóli birtokossal.

Mocs, sept. 15 én 1868.

(315) (3—3) SZEKERES JÁNOS.

(305)

26/9

(3—12)

A tisztelt

HÖLGYVILÁG

sámára.

BOPPEDE

legújabb öszi és téli

öltönyök

legnagyobb raktára

Bécsben

Stadt, Plankengasse, 6 sz.

Csak a legjobb, különösen választott s legújabb kelmékből készitve, min- denkor raktáran találtatnak:

1 Jacques plüshból 12 frt

1 „ „ 9—12 „

1 fin. „ 15—18 „

1 „ Velourból 8—15 „

1 „ legfin. divat- kelméből 15—30 „

1 „ fekete . 4—30 „

1 fél-Paletot . 12—36 „

1 téli-Paletot . 15—48 „

Selyem- és bársony-czikkek

minden árban.

Utazó és eső- köpenyek legnagyobb

raktára.

A legnagyobb figyelem s azonnali esz- közlése iránt a megrendeléseknek ke- zeskedik a czg sok éves fennállása, s minden nem megfelelő tárgy 14 napi időközben becséréltetik.